

VRIESSCHE

COURANT.

ZATURDAG

DEN 26 NOVEMBER.

H O L L A N D.

AMSTERDAM den 22 November. By Koninglyk Besluit, van den 19 dezer Maand, is gedaan de navolgende benoemingen, als:
 Van den Heer *Johannes Franciscus de Kuiper*, tot Secretaris van Vechel, en zulks in plaats van den Heer *Jaan de Jong*.
 De Minister van Financien brengt, mits deze, ter kennis van alle Eigenaren van Gebouwen in dit Ryk.
 Dat zyne Majesteit, ten gevolge van Hoogstdezelfs Decreet van den 4 December 1807, No. 5, by Hoogstdezelfs Decreet van den 7 September 1808, No. 10, hebbende vastgesteld, dat de memorien van bezwaren, wegens de Tauxarien der Gebouwen voor het middel der Verponding, zouden worden ingeleverd en beslist door middel van neutrale Tauxateurs, op den voet by de Wet van den 20 January 1807, No. 6, bepaald, als nu nader heeft geregeld de wyze, waarop de evengemelde Wet ten dien opzichte, zal worden ter executie gelegd, en zulks by Hoogstdezelfs Decreet van den 3 November l. l., No. 40, waar van aan hem Minister de uitvoering is opgedragen, en welk decreet is van den volgenden inhoud:

LODEWYK NAPOLEON, door de gratie Gods en de Constitutie des Koninkryks, Koning van Holland, Cométable van Frankryk.
 By ons Decreet van den 4 December 1807, No. 5, zynde bepaald:

Art. 1. Dat aan de belanghebbenden, dewelke vermenen, bezwaard te zyn met de Tauxatie hunner Gebouwen, door de gequalificeerden voor het middel van de Verponding, gelegenheid zal gegeven worden, om hunne bezwaren op te geven en daarvan redres te verzoeken.
 2. Dat ten dien einde aan hen zal bekend gemaakt worden, tot welke som hunne Gebouwen; naar de bovengemelde Tauxatie in het middel der Verponding, zyn aangeslagen.
 3. Dat zy binnen den tyd van veertien dagen, na dat zy van dien aanslag legale kennis zullen bekomen hebben, hunne bezwaren kunnen indienen.
 4. Dat deze veertien dagen verstreken zynde, elk en een ieder zal verstaan worden en gehouden in den aanslag te berusten.
 Hebben wy ter verpde bevestiging der voorschrevene maatregelen gedeceeteerd en decreeteerd:
 Art. 1. De Requesten, om Hertauxatie, zullen, binnen veertien dagen na dat de Tauxatie ter kennis der belanghebbenden zal zyn gebragt, moeten worden ingeleverd by onzen Commissaris tot het werk der Verponding, onder welken het Perceel, waarvan Hertauxatie verlangd wordt, ressorteert, welke dezelve zal opzenden aan onzen Minister van Financien.

2. De Hertauxatie van de Gebouwen, over welke aanslag de Eigenaren gegrondde bezwaren hebben ingediend, of in het vervolg zullen indienen, zal geschieden door drie neutrale Personen, ten dien einde te benoemen en te qualificeeren door den Land-Drost en Assesoren in elk Departement.
 3. Onze Minister van Financien zal, van den Land-Drost in elk Departement, een lijst van honderd wijsge Personen, zynde twaalf uit elk Departement, te kiezen uit de gequalificeerden, welke de generale herziening der Tauxaties zullen doen.
 4. De Land-Drost en Assesoren zullen uit de voorschrevene lyst een of meerder Commissarissen tot de Hertauxaties benoemen, bestaande elk uit een Lid uit het Departement zelve, en twee uit de betreffende Departementen; doch zy zullen gehouden zyn te zorgen, dat nimmer eenig Perceel op nieuw getaxeerd worde door dezelfde Tauxateurs, welke voormaals daarvan de Tauxatie hadden verrigt.
 5. Ten einde deze Hertauxatie geregeld en ordentelyk geschiede, zal dezelve worden gedirigeerd door twee of meer der Commissarissen tot het werk der Verponding in elk Departement, daartoe uit de aanwezenden, door Land-Drost en Assesoren, te benoemen.
 6. Wanneer de Hertauxatie met den aanslag geen verschil of een verschil van niet meer dan een twintigste van den aanslag oplevert, zullen de kosten der Hertauxatie komen ten laste van den doleerenden, doch wanneer de Hertauxatie meer dan een twintigste beneden den aanslag blijft, zyn de kosten buiten den klager. De Hertauxatie wordt in allen gevallen gehouden voor een finale beslissing.
 7. De Requesten en Dissputen op dezelve worden vrygesteld van leges en jura op de respectieve Secretarissen.
 8. Onze Minister van Financien is belast met de executie van het tegenwoordig Decreet.

Gegeven in ons Koninglyk Paleis te Utrecht, den 3 November van het Jaar 1808, by ons Regeering het Derde.
 (getekend) **L O D E W Y K.**

Dat zyne Majesteit alrede, by Hoogstdezelfs Decreet van den 3 November l. l., heeft goedgekeurd het navolgende formulier van Biljet, by hetwelk aan de Eigenaren van Gebouwen, de aanslag derzelve in het nieuwe middel der Verponding, zal worden medegedeeld.

EXTRACT uit het Register van den Aanslag, in het Middell der Verponding van de Gebouwen, binnen de Gemeente
 Naam: het oud No. , nieuw No. , aangeslagen tot f

De Eigenaar, zich met dezen Aanslag bezwaard rekenende, zal, achtervolgens het Koninglyk Decreet van den 4 December 1807, gehouden zyn, binnen den tyd van veertien dagen, en dus vóór den aanslag, daarvan, by de belanghebbende, behoortlyk gezegelde, en door hem ondertekende Memorie, kennis te geven aan den Commissaris tot het Werk der Verponding, met gedetailleerde en nauwkeurige opgave:

1. Van de Ligging, de Wijk en het Nummer van het Perceel.
 2. Van deszelfs Omgestrektheid, Inrigting, getal Vertrekken in hetzelfde, en alles wat dienen kan, om daar van een accurate beschryving te hebben.
 3. Van de Som, waar op hetzelfde in de beide Contenten der oude Verponding gezamenlyk, of in andere Grondzaken, bevoorst is aangeslagen geweest. En van de redenen, om welke hy, naar aanleiding van de Wet van den 20 January 1807, en van het Reglement van den 5 Mei daarvan volgende, oordeelt in den bovenstaanden Aanslag niet te kunnen berusten, en derhalve redres verlangt.
 4. De voorschrevene Requesten of Memorien zullen tot niets anders mogen strekken dan het bekomen van Her-Tauxatie, op grond van vermenenden te hoogen Aanslag, doch geenszins tot verkryging van gratie, remissie of beemindering uit eenigen anderen hoofde; zullende de zodanigen onmiddelyk aan zyne Majesteit den Koning moeten worden geadresseerd, en de elders abusief ingeleverden, aan de belanghebbenden, worden teruggegeven.
- Wanneer de Her-Tauxatie met den Aanslag geen verschil, of een verschil van niet meer dan een twintigste van den Aanslag, oplevert, zullen de kosten der Her-Tauxatie komen ten laste van den Doleerenden, doch wanneer de Her-Tauxatie meer dan een twintigste beneden den Aanslag blijft, zyn de kosten buiten den Klager.
 De Her-Tauxatie wordt in allen gevallen gehouden voor een finale beslissing.
 De Eigenaar, binnen den tyd van veertien dagen, zyne bezwaren niet, of by geene behoortlyk gezegelde Memorie, by den Commissaris tot het Werk der Verponding ingeleverd hebbende, zal het daar voor worden gehouden, dat hy in den gedane Aanslag heeft berust.

Uit naam en op last van den Minister van Financien.
 De Commissaris tot het Werk der Verponding.
 N. N.

De bewoner van het voorsz. Perceel, geen Eigenaar van hetzelfde zynde, is verpligt dit Extract, dadelyk na den ontvangst, aan den Eigenaar te doen toekomen.
 Dat hy Minister, ter voldoening aan den last van zyne Majesteit, by alteratie van de door hem gedane bekendmaking op den 15 September l. l., als nu order heeft gesteld:
 Voor Eerst: Dat door de respectieve Commissarissen tot het Werk der Verponding zullen worden rondgezonden, of wel ten Hunlieder Kantore zullen te bekomen zyn,

nadere Biljetten wegens den aanslag der Gebouwen in het voorsz. Middell, ingevolgelyk volgens het bovenstaande Formulier

Ten Tweedent: Dat derhalven ook die genen, welke zich reeds om Hertauxatie, aan den Heere Land-Drost van Hunlieder Departement hebben geadresseerd, om het effect daar van te erlangen, zich, na het bekomen van voorsz. Biljet, als nu nader overeenkomstig den inhoud van hetzelfde, by den Commissaris tot het Werk der Verponding, zulks moeten adresseren.

Ten Dordent: Dat echter, ter besparing van dubbelde Kosten van Zegels voor de zodanige, zy hunne aan den Heere Land-Drost gepresenteerde Requesten zullen kunnen terug bekomen, ten Kantore van den Commissaris tot het Werk der Verponding van het Arrondissement, en zullen kunnen volstaan met daar by te voegen een ongezegelde Memorie, waar in de by het nader Biljet gerequireerde opgaven behoortlyk worden gedaan, en met deze stukken vervolgens wederom aan welgemelden Commissaris in te leveren.

Wordende elk en een iegelyk wel uitdrukkelyk gewaarshouwd, dat op geene Requesten eenig regard zal worden geslagen, welke niet zullen beantwoorden aan de vereischen by het Biljet voorgeschreven.

Strekkende eindelyk tot informatie van dezulken, welke reeds, vóór des Ministers Advertentie van den 15 September l. l., Memorien van bezwaren, aan den Commissaris tot het Werk der Verponding van het Arrondissement, hadden ingeleverd, dat door Heelieden geene nadere Adressen behoeven te worden ingediend.
 AMSTERDAM, den 11 November 1808. G O G E L.

Wy hadden reeds, eenen geruimen tyd geleden, de byeenkomst eener algemeene Vergadering van Afgevaardigden uit de onderscheiden Commissien van Landbouw, en de namen der Leden, die dezelve uitmaakten, aangekondigd; thans zien wy ons in staat, om aan het Publiek bekend te maken, dat gedeelte van het verslag, door den Heer *J. Kops*, Chef de Divisie by het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, deswegens gedaan, hetwelk nog het licht niet heeft gezien, en voor het Publiek geschikt is; welk verslag, door verschillende omstandigheden, en byzonder door de verplaatsing der Bureau's naar deze Hoofdstad, tot nu toe is vertraagd geworden.

Verslag, wegens eeuige verrigtingen der Commissien van Landbouw, getrokken uit het verbaal van het verhandelde in de algemeene Vergadering van Afgevaardigden uit dezelve Commissien, gehouden op den 27 Juny dezes Jaars, en volgende dagen.

Het Landbouwkundig Schoolboek, door *H. Ponsé* vervaardigd, en waarvan, by de laatste Vergadering, de twee eerste nader bearbeide stukken ter tafel werden gelegd, is geheel, door gemelden *Ponsé*, omgewerkt; naar de aanmerkingen op het eerst vervaardigde werk, door de Leden der personeele Commissie, aan den Schryver opgegeven, en dit omgeatbeide Schoolboek is ook door twee Leden der Commissie reeds geheel herzien, en al verder, met aanmerkingen begeleid aan den Schryver teruggezonden, om er de laatste hand aan te leggen. Binnen weinige weken wordt het in dien staat, by de personeele Commissie, terug verwacht, om volgens de autorisatie, op haar verleend, aan *Z. B.* den Minister van Binnenlandsche Zaken te worden aangeboden; en zal alzo de groote behoefte aan zodanig Schoolboek, ten nutte der Landjüng, eersdaags kunnen vervuld worden.

De werkzaamheden, die de Commissien met elkanderen gemeen hebben, gaan steeds bevestigend voort, op een geregeld voet.

De vier Maandelykche verslagen, wegens den staat der gewassen, blyven steeds belangryke bydragen opleveren tot de jaarlykche Historie van den Landbouw over het geheele Ryk, waarvan, in den voorleden jaare, de eerste staat, en wel over Aog. 1806, is opgevaardigd en aan het Publiek medegedeeld. De weerkundige waarnemingen, die op vier onderscheiden plaatsen zouden geschieden, zullen haast op een eenparige wyze gedaan worden. Op den huize *Zwanenburg* worden deze waarnemingen, ondanks het afsterven van den hoopverdienstelyken en beroemden *Conrad*, voortgezet, en in *Zeeland* zal de Heer *Ekama* door een anderen kundigen waarnemer worden vervangen. Reeds worden vier volkomen gelyke Barometers en Thermometers, van wege den Lande, vervaardigd, onder opzigt van den Heer *Enes*, Inspecteur over de Maten en Gewigten; en de gevallen regen en uitwafeming zullen veelligt, vervolgens, op die wyze waargenomen worden, als door gemelden Heer *Enes*, ten nutte dezer waarnemingen, onlangs is opgegeven in den Kunst- en Letterbode No. 22, 23, en 24.

De Belasting van twee en een Stuiver by het Vee, die, volgens Publicatie van den 30 Mei 1806, ter uitbreiding van het Fonds voor den Landbouw, in den verleden jaare gevorderd werd, is gewillig opgebracht; uit aanmerking van het nut, dat de Landman zich hier van mag beloven.

Zyne Majesteit, alle faciliteit aan deze perceptie willende toebrengen, heeft toen de termijn van betaling, zonder in de Boete te vervallen, twee Maanden verlengd. Uit de Oughieren van deze perceptie wordt een geheel opgemaakt, ten dienste der Staatsschat van het Koninkryk.

Wegens het emploi van dit Fonds was by sommigen een opinie ontstaan, als of de Landman, by een buitengewone sterfte van zyn Vee, daar uit eenige schadeloosstelling kon bekomen. Doch daar de Wet tot stuiting van Runderpest alleen schadeloosvergoeding toezegt voor Beesten, die als suspect moeten geslagt worden, ten einde de besmetting te voorkomen, maar geenszins voor dadelyk gestorven Beesten; al ware het ook aan de geduchte Runderpest zelve, zo was men genoodzaakt, de verzoeken daartoe gedaan, uit Vriesland, Overysfel en Utrecht, van de hand te wyzen, even als zulks reeds heeft plaats gehad in 1806, omtrent een gelyk verzoek wegens de gestorvene Beesten, in *Ravesteyn*.

Het is gebleken, hoe krachtadig zyne Majesteit heeft willen te hulp komen aan het gemis van een gedoogzaam aantal kundige Vee-doctoren, in dit Ryk, door eenige Jongelingen op 's Landskosten te zenden naar de Vee-artsenschool te Alfort, by Parys. De Commissien aangeschreven zynde, om hiertoe geschikte Jongelingen op te geven, zo zyn uit een getal van 11 Personen, die door de Commissien Overysfel, Utrecht, Zeeland, Brabant en Vriesland waren voorgedragen, ten dien einde voorgesteld, en door zyne Majesteit benoemd, de Jongelingen, *J. H. P. Govaert*, *Wouter Jan van Cleef*, beide wonende te Zwol, als Winkelnechts in een Apotheek; *S. P. Ulenberg*, te Maartensdyk; in het Departement Utrecht, en *Dingeman van der Vliet*, te Zierikzee, welke beide laatste reeds tot de Chirurgie waren opgeleid. De vier benoemde Jongelingen bevinden zich reeds te Alfort, en hebben met Iust hunne Studien begonnen.

De Commissie van Landbouw in Groeningen had een gewigtige zaak op zich genomen, mer te onderzoeken de gebrekkige afwatering, zo nadelig voor den Landbouw, door het geheele Departement; zy heeft dit onderzoek gelukkig ten einde gebragt, en een uitvoerig Rapport, over eenige algemeene verordeningen en voorzieningen in dien Waterstaat van het Departement, aan den Heere Land-Drost ingezonden. De daarby opgegevene oorzaken, van den veranderden en vertergenden Waterstaat; bestaen voornamelyk: 1. In het aanfnyden en droog liggen der nitgestrekte Velden; zo binnen als buiten het Departement, welke, toen zy ongestreden en moerasig waren, een aanmerkelijke hoeveelheid Waters bergen. 2. In het willekeurige zetteled van een aantal Watermolens, waarvan vele zo en meer Voeten Vligts hebben; terwyl het Zylvesterwezen zich nog in denzelfden staat bevindt, als voor den door gemelde oorzaken veranderden Waterstaat. En 3. zo verre de Districten betreft; die langs de Rivier de Hunle ontlasten, in het onbeleestlied inloopen der steeds hoger gaande Zeevloeden. De middelen tegen het kwaad worden, inzonderheid daauwkeurig, voor de onderscheiden Districten aangevezen, en wel in zo veele byzonderheden, dat zulks voor geen uittreksel in dit beknopt Verslag vatbaar is.

In het Hunlingokwartier bepalingen gemaakt zynde op het verbranden van Koolzadestroo, op het Veld, in den Dorschtijd, zo heeft de Commissie daar in zodanige veranderingen trachten te bewerken, als meer met de belangen en huishouding van den Landman overeenkomen.

De Landbouwer *Arend Freerks* heeft aan de Vriesche Commissie een Concept ingezonden, om de vergraven Landen onder oude en nieuwe Nasse en een gedeelte van Rottum, op een zeer onkostbare wyze, in te ploegen. Dit Concept, door de Commissie onderzocht wordende, is daar uit voorloopigge aalsleiding gemaakt; om te

Overwegen de gevolgen, welke de steeds toenemende vergravingen der lage Veenen, vooral nabij de Tjeuke, Sloter, Smecker en andere Meeren, stonden te weeg te brengen, en waardoor het te vreezen was, dat een aanmerkelijk gedeelte van het Departement eenmaal in eene binnenlandse Zee zou kunnen veranderen: Waarop de Heer *Tymma*, tot eene nauwkeurige inspectie van de afchuring dezer Meeren, sedert de laatste 30 Jaaren, is gecommitteerd, ten einde daaromtrent omstandig te rapporteren.

De Commissie in Drenthe houdt zich bestendig bezig met het leggen der grondslagen voor een goede Statistiek van het Departement, en heeft ook de Heer Land-Drost zich bereidvaardig getoond, hier toe de nodige inlichtingen te geven, en verdere hulp te bieden.

Deze Commissie is spoedig bedacht geweest, om, tot weering van een aantal misbruiken en verkeerdheden, die den Landman grotelyks benadelen, een algemeen Reglement van Veld-politie te ontwerpen, in navolging van dat van Gelderland, van 5 April 1805, geplaatst in het Magazyn van Landbouw, Deel II. Bladz. 403. Men zal van deze zaak, die tot de Politie van het Departement behoort, den besten uitslag mogen verwachten, dewyl de Heer Land-Drost, ingevolge het verlangen der Commissie, twee Heeren Assesoren heeft benoemd, welke, met twee Leden der Commissie, over deze zaak gemeenschappelyk confereren en handelen. Aan deze Commissie, tot het Reglement van Veld-politie, is mede aanbevolen eene Voordragt van den Heer van *Riemsdyk*, om te voorzien in het onderhoud der bestaande oude, en het graven en onderhouden van nieuwe Waterlozingen, waaromtrent veele verzuimen plaats hebben, en waar tegen de nodige middelen by deze Voordragt zyn opgegeven.

In Drenthe, gelyk elders, met veel voordeel tot Meststof gebruikt wordende zekere Waterplaat, genaamd Scheeren, Kaarden, Krabbefchaar, zynde de *Stratiotes aloides* van *Linneus*, afgebeeld en beschreven in de *Flora Batava*, Deel II. No. 97, 17de uitgave; zo heeft de Commissie met regt aangedrongen, dat eene belasting van 6 stuivers voor ieder Bok of een-derde praem van deze kaarden, die ten voordeele van de Diakonie van het Dorp Gietenen gevorderd wordt, als ityding met de Wet op het vry vervoer van Meststoffen, wierd afgeschikt.

Als een punt van deliberation voor deze Vergadering opgegeven zynde, dat de Ontvangers en Gaarders der Onbeschrevene Middelen moet gelast worden, om de Egyptische Garst als andere Garst-soorten te beschouwen, en niet als Rogge te verimposten, werd dit voorstel buiten deliberatie gehouden, uit hoofde, dat zyne Excellentie den Minister van Binnenlandse Zaken kennis had bekomen van eene Decisie van zyne Majesteit, van den 28 April dezès Jaars, No. 27, volgens welke, overeenkomstig eene voordragt van zyne Excellentie den Minister van Financien, de zogenaamde Egyptische Rogge, thans ook als Egyptische Garst beschouwd, met betrekking tot het Middel op het Gemaal, in allen gevalle als Rogge moet worden geconfidereerd.

Wederom had men het genoegen, aan deze Vergadering, even gelyk op de laatste voorgaande, te kunnen produceren, eenige door den Heer *Teding van Berkhout*, Lid der Commissie in Overysfel, overgezondene Monters Wol, van zyne troep Schapen, uit zuiver Spaansch Merino's ras, en van Schapen der zevende verfyning, uit Oeijen van Vries ras en Spaansche Rammen geteeld, met byvoeging van italen van verschillende soorten van fyne Lakens, uit ieder van deze Wolsoorten gefabriceerd. Deze kudde blyft by voortdoring gezond en de Wol even fyn; alleen waren 23 Lammeren, van het vorig jaar, in den verleden Winter gestorven, aan de zogenaamde dolligheid.

In Gelderland hebben de meer en meer toenemende vernielingen der Meikevers de Commissie alle middelen doen opsporen, om dezelve te stuiten, en ophare voordragt wegens de best gekeurde middelen, heeft zyne Excellentie dezelve aan zyne Majesteit voorgesteld, met dat gunstig gevolg, dat de Heer Land-Drost van dat Departement, by Koninglyke Decisie van den 6 April dezès Jaars, werd geautoriseerd, om, door middel der Commissie van Landbouw, de nodige maatregelen te doen in het werk stellen, tot het vangen en vernielen der Kevers, waartoe de Heer Land-Drost benoemd en verzocht heeft de Heeren van *Hugynpoth*, *Lynden van Hemmen*, *Op ten Noort*, van *Putland tot Walfort*, *Reinwart* en van *Nispen*, met volmagt, om in elk Arrondissement de nodige Perzonen ter opzameling aan te stellen, welke, onder toezigt van en verantwoording aan deze Leden op alle Gronden en Landen tot dat einde zouden moeten toegelaten worden.

Zo verre de berichten reeds zyn ingekomen, hebben deze maatregelen het gewenschte doel bereikt; eenige Millioenen Kevers doen vernielen, en Gelderland, voor dit jaar, voor de anders gedachte en bekende gevolgen van de voortteeling dezer Insecten behoed.

Omtrent de statistiek is de Commissie in 'tvoormalig noordelyk Holland, by voortdoring werkzaam; zy heeft een schema daartoe aangenomen, en is de Leden verzocht, naar dit schema de statistiek van elk Arrondissement op te geven.

Omtrent het aanmoedigen van verdienstelyke Landlieden, door Premien, alsmede over de kunstverlofing der Koeyen, het schurft en het rotkreupel der Schapen, heeft de Commissie het reeds begonnen onderzoek voortgezet.

De verbetering van den staat der woeste gronden, die ook onder het ressort van deze Commissie, in groot aantal, voorhanden zyn, wordt steeds met ernst door haar ter harte genomen. Reeds heeft eene Sub-Commissie een rapport uitgebragt over de gemeene woestliggende Heigronden in het Gooiland, en wat tot verbetering derzelve zou te doen zyn. Na eene opgave van de verschillende soorten van gronden, waaruit deze Heivelden, groot 6732 Morgen, 390 roeden, bestaan, en het gebruik daarvan thans gemaakt, wordt by dit rapport aangehouden, dat het grootste gedeelte voor aanmerkelyke verbetering vatbaar is, en dat daartoe het Concept-Decreet wegens de woeste gronden, op de tweede algemeene Vergadering ontworpen, met vrucht, op deze heide zou kunnen toegepast worden, onder de nodige wyzigingen.

Twee nadeelen, die de algemeene plaag zyn langs den Duinkant, ondervindt ook de Landman in het Gooiland, te weten, het schadelijk Konyn, en de zandverstuiving. Sedert weinige Jaaren zyn de Konynen in het Gooi zodanig vermenigvuldigd, dat, zonder uitroeiing van dit by het Reglement op de Jagt verklaarde ongedierte, veele gronden zonder eenige waarde zullen worden, gelyk voor de Konynen-jagt in 1783, het geval is geweest, van de zandverstuiving, die ook op de Gooische Heide, ten nutte van eenige gronden, dient geweerd te worden, zyn aan de Commissie de geduchtste gevolgen aangewezen door het Gemeente Bestuur van Castricum, waar, sints eenige Jaaren, veele goede Landen, een aantal Woningen en Boschen, onder de hooge Voorduinen zyn bedolven geraakt.

De Commissie onderrigt zynde, dat de Herder van den Heer *Strick van en tot Linschoten*, by Woerden, een voldoende middel zou bezitten tegen het rotkreupel der Schapen, zo is dit middel door haar ontboden, en wordt, by vier onderscheiden Troepen, onder welke dit kreupel heerscht, beproeft.

Het overzigt van den staat des Landbouws op Walcheren, reeds by een vorig verslag vermeld, heeft de Commissie in Zeeland aanleiding gegeven, om de daarby voor geslagen verbeteringen en bezuinigingen te overwegen. Met den voorkeur daarby gegeven aan Hooibergen, in plaats van de opzameling van het Hooi en Stroo in Schuren, kon de Commissie zich niet vereenigen, uit hoofde, dat de groote Schuren, voor de Veldvruchten op Walcheren benodigd, slechts eene kleine uitbreiding behoeven, en minder kostbaar zyn dan de aanleg van afzonderlyke Hooi- en Stroobergen, alwaar ook inwatering en meer ongedierte het Hooi meer bederf aanbrengt; terwyl nog zodanig Hooi, op Walcheren aan de Zeelucht met alle winden blootgesteld, zeker brak vocht verkrygt, dat het buitenstaande voeder zwart doet worden. Het gebruiken van Dorschvloeren van klei, voor zwarte Boonen, wordt mede afgeraden, om dat de Schuren op Walcheren zelden groot genoeg zyn, om meer dan één Dorschvloer te hebben, die volstrekt voor blanke Granen moet geschikt worden. Laatste-lyk, meent de Commissie, dat de aangeprezen steenen Gooten, tot het drenken van Hoornvee, niet verkieslyk zyn boven de thans gebruikelijke houten Bakken, zo om den kostbaren aanleg, als het gevaar van stukkend te barsten, by harde vorst, in de koude Stallen op Walcheren; terwyl godd geteerde houten Bakken 20 en meer Jaaren kunnen duren.

By de Commissie in Brabant geproponereerd zynde, om de Klaverteelt in dat Departement door Premien aantemoedigen, heeft dezelve deze teelt zeer hoog, en naar waarde, geschat, maar oordeelde, dat de Boerderyen, in het algemeen, in Brabant te klein, en de hooge ligte Zandgronden, vooral by gebrek aan Mest, dikwyls onge- schikt zyn bevonden, om den Klaverbouw sterk doortezetten, waar tegen ook de teelt van Granen, door de hooge pryzen, steeds uitlokkend is.

Het Lid de Heer *Weselman*, is belast met een onderzoek, om aan de moerasige streek de Peel eene meer-geregelde uitwatering te bezorgen, tot verbetering van dui- zende morgens.

Twee Melplanters te Sreenbergen hebben de Commissie te kennen gegeven, dat het veranderen der Meekrapplanten, en het gewoon worden aan den grond, de oorzaak is van veel misgewas, en hier om de hulp der Commissie verzocht, dat jaar- lyks nieuwe planten uit andere Landen verkrygbaar wierden gesteld.

Ten aanzien van den kwaden droes der Paarden, heeft deze Commissie aan zyne Excellentie den Minister van Binnenlandse Zaken geproponereerd, dat geene Kavale- ry Paarden zouden mogen verkogt worden, dan op voldoende declaratoir, dat zich daar by geene Paarden bevonden aan deze of andere besmettelijke ziekte laborerende, welke in dat geval zouden dienen van kant gemaakt te worden.

De Minister hier toe eene voordragt aan zyne Majesteit gedaan hebbende, is door Hoogstdezelve, zyne Excellentie den Minister van Oorlog geautoriseerd, daar toe de nodige orders te stellen.

Onder Uden, in Brabant, vertoonde zich in dit Voorjaar weder zoortgelyke ziekte onder de Runderen, als in den Jaare 1806, waar van een nauwkeurig berigt is ge- geven in het Magazyn van Landbouw, 3de Deel, 3de Stuk, en waar aan ook nu twee Beesten gestorven zyn. De Commissie heeft hier naar terstond op de plaats onder-

zoek gedaan, en gelyke middelen in het werk gesteld, als in den Jaare 1806; de wa- re oorzaak dezer ziekte heeft men nog niet kunnen opporen.

Historie van de opzameling der Meststoffen in de voornaamste Steden en Plaatzten van het Koninkryk; pryzen en venten derzelve Specien.

Op de algemeene Vergadering der Landbouwers in het vorig jaar onderzocht zynde:

1. Of eenige, en zo ja, welke, maatregelen in het vervolg omtrent den uitvoer der Haard-asch zoudien dienen genomen te worden.

2. Welke de geschikteste middelen zouden zyn, om het gebruik van Secret-mest en Straat-vuilnis meer algemeen te maken, en d'zelve transport te bevorderen; zo is hier uit voortgevloeid eene afschryving van zyne Excellentie den Minister van Binnenlandse Zaken, aan de respectieve Commissien van Landbouw, om op te geven de wyze van opzameling der onderscheiden Mest-Stoffen, in de Steden en Plaatzten vallende, d'zelve debiet, en door welke middelen dezelve meer gemeen gemaakt en in gebruik kunnen gebragt worden.

Uit de hierop ingekomen rapporten is opgemaakt het navolgend verslag wegens de Historie van deze opzameling:

Het is reeds aan het vorig Gouvernement kennelyk geworden, uit de advifen van den Raad van Binnenlandse Zaken, over het verbod van uitvoer van Haardasch, Straatvuil en Secret-Mest, welke advifen door het Magazyn van Vaderlandschen Landbouw, d. I. bl. 363 en 388, publiek zyn gemaakt, dat de Haardasch van de Hollandse Steden, met eenige kleine uitzonderingen, geheel naar het voormalig België wordt vervoerd; ingevolge Contracten met Fransch-Brabanders aangeaan, voor den tyd van eenige Jaaren, volgens welke Contracten deze Pachters de Asch en Vuilnis ophalen voor eigen kosten, en daarenboven zekere som aan deze Steden betalen. Het bezwaar van f 5, per Last op den uitvoer gelegd, heeft wel dien uitvoer gedrukt, maar echter nog volkomen stand doen grypen.

In de volkryke Stad Amsterdam, waar de Asch, toen dezelve door het Aalmoef- niershuis werd opgehaald, jaarlyks de aanmerkelyke hoeveelheid van 12612 Lasten bedroeg, heeft men in den Jaare 1804 zoortgelyk Contract, als in de andere voorna- me Hollandse Steden, gesloten, omtrent de Asch en Vuilnis, voor den tyd van 20 Jaaren.

De Stad Haarlem heeft met dezelfde Pachters op gelyken voet gecontracteerd tot aan den Jaare 1815.

Niet alleen in de Steden van het voormalig Departement Holland, maar ook in de groote Dorpen, die uit aanmerkelyke Buurten van Huizen bestaan, wordt de Asch meestal voor het voormalig België opgekogt.

De Commissie in Noordelyk Holland beuigt, dat de Asch byna niet Binnenlands wordt aangevraagd, hoe zeer dezelve een half Jaar tegen 5½ Stuiver de Harington verkrygbaar is geweest; die van Zuidelyk Holland geven den prys op, per Last, à f 6, of f 8. Moeyelyk, zo niet ondoenlyk, valt het, te kunnen bepalen de juiste kwantiteit der opgezamelde Asch, uit hoofde van de ongelyke maten van Lasten, Tonnen, of Voeren, by welke dit is opgegeven, en ook op veele Plaatzten deze kwantiteit onbekend, of daar van niets gemeld is. Zo veel kan men echter opmaken, dat dit van Amsterdam alleen weinig minder dan van alle de overige Hollandse Plaatzten te zamen zal bedragen. Veele Dorpen in dit voormalig Departement gebruiken de Asch, doch meest al vermengd, ten nutte van den Landbouw, schoon aldaar nog zeer veele vooroordeelen heerschen tegen het afzonderlyk gebruik dier specie; op zommige Plaatzten dient dezelve, om dammen en kadyken aan te vullen en op te hoo- gen. De vermenging van Asch en Straatvuil heeft in de Stad Enkhuizen plaats, 'c geen naar Groningen vervoerd wordt.

Omtrent het Straatvuil bleek het reeds, dat het in veele Steden gelyk de Asch ver- pacht is, 't geen dikwyls dezelfde Pachters zyn, en waar onder in sommige Steden de Secret-Mest, ook Poort-Aarde genoemd, begrepen is.

(Het Vervolg in een onzer volgende.)

LEEUWARDEN den 25 November. Naar men uit KONSTANTINOPOL van den 15 October schryft, is er in den Archipel een Engelsch Minister (*Adair*) aangeko- men, welke by den Commandant der Neder-Dardanellen de vryheid heeft zoeken te bewerken om naar Konstantinopolen te mogen zeilen; dan, gezegde Commandant heeft hem op bevel van den Groot-Visier, een volstrekt weigerend antwoord ge- geven.

Men meldt uit PETERSBURG, dat zyne Keizerlyke Majesteit, in den nacht van den 2 October, van Hoogstdezelfs reize naar Erfurt, in volmaaktten welstand, en tot onuitspreeklyke vreugde van alle zyne getrouwe Onderdaanen, in zyne Residentie is teruggekeerd.

De berichten uit NOORWEGEN tot den 20 November, hebben geen nieuws van aanbelang. De Koning van Zweeden zoude 3 Garde Regimenten, wegens hun ge- houden gedrag in de laatste affaire in Finland gedegradeerd hebben; het geen veel opziens in dat Ryk had veroorzaakt.

LONDENSCH bericht (over Denemarken) van den 25 October, melden het vol- gende:

„Laatstleden Vrydag middag, kwam onder Parlementaire Vlag een Fransche Visfchere Boot, in Duins aan. Een onzer Kruisfchers zoudt dadelijk een zyner Sloepen naar de- zelve, welke met eenen Franschen en eenen Russischen Officier, benevens eenen Franschen Courier terug kwam. Deze wierden aan Land en in de Wooning van den Admiraal der Haven gebragt, van waar den Russischen Officier en den Franschen Courier, door eenen Engelschen Officier der Marine naar Londen vergezeld wierden. De Fransche Officier werd, naar men zegt, op bevel van de Lords *Hawkesbury* en *Castlereagh*, naar het Vlaggeschip in Duins gezonden, om aldaar nadere orders van Londen af te wachten. De Visfchers Boot welke hem overbragt, zeilde Donderdag avond om 10 uren van Boulogne, met order om, waar by best konde, het zy te Deal of Douvres, te landen: De Russische Officier en de Fransche Courier kwamen Vrydag nacht te Londen aan, en wierden, na dat zy hunne Depêches aan het De- partement der Buitenlandse Zaken afgegeven hadden, naar de Wooning van den Staats- Courier *Shaw* gebragt, alwaar zy den nacht doorbragten. Zaturdag morgen om half acht uren werd hun een Reispas ter hand gesteld, waar op zy aansonds in eene Post-Chais naar Deal terug keerden en nog dienzelfden avond aldaar aankwamen. Daar en boven werd van Londen door de Telegraaf de order naar Deal gezonden, om de Fransche Parlementair niet te laten afzeilen voor dat een Koninglyke Courier ter dier plaatse aangekomen zoude zyn. Des namiddags om één uur werd by den Minister eene vry lange Conferentie over deze zaak gehouden, na welkers afloop den Courier *Shaw*, door den Staats-Secretaris *Canning*, met een antwoord op den gedanen Vreedes voorslag, afgezonden wierdt. Onze Courier kwam Zaturdag nacht zeer laat te Deal aan, en de Parlementair zeilde Zondag den 25 naar Boulogne terug. Deze schemering van Vrede heeft geene groote hoop doen ontstaan.

„Volgens berichten van Isle de France over Amerika ontvangen, was aldaar een Fransch Officier uit Perfiën aangekomen, welke verhaalde dat van daar reeds eene Armée van 10.000 Man naar Indiën op marsch was. Dat dit, zo als men zegt, eene Fransche Armée zoude wezen, word in twyffel getrokken.

Onder den 5 dezer, schryft men uit STRAALSOND het volgende: „Naar men ver- zekert is ons lot te Erfurt beslist; ons Land zal met het Mecklenburgsche vereenigd worden, wiens Souverein als dan den Tytel van Groothertog en Koninglyke Hoog- heid zal voeren. De Fortificaten van deze Stad worden geslegt, waartoe eenige duizend Man reeds aan het werk zyn; echter houden de Fransche Troepen Zweedsch Pommeren tot op den Vrede bezet, ten einde hetzelfde voor een Coup de Main van den kant van Zweeden, te dekken.

Wy hebben het genoegen, van onze Lezers, het tweede Bulletin der Armée van Spanjen te kunnen mededeelen, hetzelfde luid aldus:

BURGOS den 12 November 1808.

De Hertog van *Dantzig* is den Vyand vervolgende, te Valmafeda binnengerukt. Op den 8 ontekte de Generaal *Sebastiani* op eenen zeer hogen Berg, ter regterzyde van Valmafeda, de Agterhoede der Opstaanelingen; rukte aansonds op hun aan, wierp hun overhoop en maakte omtrent honderd Gevangenen. Echter was de Stad Burgos, door de Armée van *Estramadura*, geformeerd uit drie Divisien, bezet; de Voorhoede, bestaande uit de Wallonsche en Spaansche Gardes, het Corps der Stu- denten van de Universiteiten van Salamanca en van Leon, uitmakende verscheidene Regimenten van Linie en nieuw opgerigte Regimenten, sedert den opstand van *Bada- joz* geformeerd, bragten deze Armée op omtrent 20.000 Man.

De Keizer het bevel over de Cavallery van de Armée aan den Marschalk Hertog van Istrien opgedragen hebbende, gaf het bevel over het ade Corps aan den Marschalk Hertog van Dalmatien. Den 10, met het aanbreken van den dag, begaf zich gezegde Marschalk aan het hoofd van de Divisie *Mouton* op marsch om den Vyand te recognos- feeren. Te Gannal aangekomen, werd hy door eene laag van 30 stukken Geschut ontvangen. Dit was het teken tot den Stormmarsch. De Infantery van de Divisie *Mouton*, marcheerde, onder het speelen van het Geschut op hun in. De Wallonsche en Spaansche Gardes wierden by den eersten aanval overhoop geworpen. De Hertog van Istrien viel aan het hoofd van zyne Cavallery op hunne Vleugels aan, den Vyand wierd in eene volkomene Deroute geslagen, 3000 Man zyn op het slagveld gebleven. 12 Vaandels en 25 stukken Geschut zyn genomen, 3000 man Krygsgevangenen gemaakt

